

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrisuri nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Ajutoarele de stat.

În congresul național-bisericesc gr.-or. dela Sibiu, s'au desbătut multe lucruri de foarte mare însemnătate nu numai pentru fiii bisericii gr.-or., ci pentru întreaga națiunea noastră din aceste părți. Două chestii mai ales se ridică peste celelalte toate, și, deslegate prin congres, ele fac onoare înaltei corporațiuni și stau luminoase, ca îndreptar pentru toți cari își iubesc neamul și-i doresc mărirea: *E ținuta congresului și a sinodului arhieresc față de scâpătutul arhimandrit Goldiș dela Oradea mare, și a doua, ținuta congresului față de ajutoarele în bani ce statul le îmbie și împarte preoților noștri!*

Despre cea dintâi am arătat în numărul trecut ținuta congresului, și e urmare și în cel de față la raportul despre congres, aci se scoatem la iveală partea a doua.

Părintele V. Mangra propusese ca congresul să-și spună cuvântul său asupra împărțirii ajutoarelor de stat. Căci, zice propunătorul, guvernul prin felul cum acum împarte ajutorul, respingând pe unii preoți ori protopopi din cei propuși de căpeteniile bisericesti, se amestecă și stîrbește neatințarea bisericii noastre. „Ajutoarele acelea sînt numai mijloc de căpătuială, de umilire a bisericii noastre!”

S'a iscat o discuție viuă și luminată asupra lucrului, discuție la care au luat parte: însuși E. S. Metropolitul cu un mare număr de deputați, din cei mai vechi și cu trecere în biserică. Și eată care ce judecată a rostit asupra acelor ajutoare:

Exc. Sa Metropolitul a zis că e incredințat, că nimenea nu se află, nu numai în sinul congresului, ci în sinul întregii biserici, care să fie mulțumit cu chipul împărțirii ajutoarelor de stat! Azi însă nu ne rămâne alta, decât sau să primim ajutorul așa cum ni-se dă, sau să renunțăm la el. Afacerea a ajuns în consistoriul metropolitan, care acum se ocupă cu ea.

Dl Parteniu Cosma a zis despre ajutor, că acesta este Calul-Troian, prin care inimicii încearcă să intre în cetate, în neatințarea bisericii, prin chiar oamenii noștri! Ca acest „ajutor” a fost și ajutorul dat sub numele de „mila împărătească”. Nici aceea nu se împărțea în deplină conglăsuire cu interesele bisericii, căci chiar dela început erau legate mâinile consistorului de unele restrîngerii, dar guvernul de acum nu s'a mulțumit numai cu acele restrîngerii, ci el împărțirea între preoți o face prin organele sale politice, prin ce ajutorul de stat s'a dejosit la un fond de cortezie politică! Biseri-

ilor protestante li-s'a îngăduit ca și din ajutorul de stat să formeze fonduri, și să il poată împărți ele după plac.

Dacă și noi il vom căpeta sub asemenea condițiuni, bine! măsuri deosebite însă, să nu primim! Eu unul deja de acum aș declara, că în condițiunile de acum, nu primesc ajutorul!

Dl Nic. Maneguțiu crede, că nu e nimeni în congres, care să nu fie de părerea, că micul ajutor ce-l dă guvernul preoților noștri, e un mijloc de căpătuială, un mijloc de a produce destrăbălare în sinul bisericii! nimeni care să nu vadă primejdia, ce acel ajutor cuprinde în sine pentru neatințarea noastră!

Dl Romul Ciorogariu a arătat că chestia ajutoarelor de stat la noi e chestie veche, și e mult asemănătoare „Kulturkampf”-ului din Germania! Și acolo s'a început cu detragerea venitelor preoțești; s'au dat apoi răsplătiri firește cu scopuri păcătoase. Dar biserica din Germania a respins acel ajutor! Noi, în fața scopurilor primejdioase, asemenea ar trebui să avem bărbăția, de a nu îngădui guvernului să ne răsplătească peoții după măsura sa. Să hotărîm azi că preotul, care va primi ajutor fără învoirea episcopului său, să fie înlăturat!

Dl Dr. Petru Span arată că într'adevăr, prin felul împărțirii ajutoarelor dela stăpînire, demoralizarea, destrăbălarea, au început să se lăfască între preoții bisericii noastre! Și dacă nu-i vom pune stavilă, pustiirea va fi neînălăturabilă!

Dr. Al. Mocsonyi de Foen zice: Din toate părțile s'a recunoscut marea însemnătate a chestiunii. Toți și-au arătat neîndestulirea lor asupra felului cum s'a împărțit ajutorul din partea guvernului. Toți au arătat că prin acel fel de împărțire a ajutorului, se vatămă neatințarea bisericii noastre! În privința aceasta nu este între noi nici o deosebire de păreri!.

Și așa mai departe: pe același ton și conglăsuind în judecare asupra ajutorului de stat cum el azi se împarte, au mai vorbit deputații Vasile Dămian, I. de Preda, T. Barzu, G. Ardelean și alții. Singur asupra hotărîrii că ce e dar' de făcut, au fost mici deosebiri. S'a hotărît să se lase consistorului metropolitan să studieze încă cauza și să pertracteze cu guvernul, doar' o scoate la mai bun sfîrșit, de unde nu, să raporteze la congresul viitor.

Slabilor de îngeri de printre noi, cari vă încovoiați spinările înaintea fleacului cutare de solgăbiru și alți slujbași, ca să le căștițați «grația» spre a putea primi «mila» scărboasă a guvernului: aflați în judecata de mai sus și judecata asupra ținutei voastre!

Intâiul ajutor

al „Reuniunii române de înmormântare din Orăștie”.

„Azi mie, mîne fie!”

Dumineca trecută, în 24 Oct. n. a încetat din viață în Orăștie, femeia Maria Dobringer, văduvă, Română greco-orientală. Răposata se înscriesese între membrii »Reuniunii române de înmormântare«, și ca atare a dat »Reuniunii« cea dintâi tristul privilegiu de a veni cu ajutorul său întru ușurarea grijilor adesea desnădejduitoare a celor rămași după răposată. Abia cu câteva luni mai înainte, murise tatăl familiei, și acum i-a urmat și soția sa, mamă alor trei fii, între cari numai unul majoren, și — toți oameni săraci.

Va înțelege ori-cine ce bine le vine acestora ajutorul »Reuniunii noastre de înmormântare«, care în schimbul celui un floren plătit »Reuniunii«, îndată la moartea femeii membre, a solvit la mîna fiilor săi moștenitori, suma de **50 fl. 25 cr.** (detragându-se de aci 5 fl. la »fondul de rezervă«, după §-ii 7 și 10. ai Statutelor).

Din privilegiul acestui intâiu ajutor, nu va fi nepotrivit să spunem câteva cuvinte din istoria acestei prea folositoare și creștinești însoțiri.

Înainte de asta aproape cu un an, în 29 Nov. 1896, i-s'a pus temeiul. Atunci s'au votat statutele în adunarea constituantă.

Înainte îndată ministrului spre întărire, statutele ni-au sosit întărite, prin Maiu a anului de față.

S'a început acum căștițarea de membri. Și asta, deși se știa scopul foarte creștinesc al Reuniunii, mergea foarte greu. Poporul nostru, pentru a căruia ajutorare și bine se întemeiasă »Reuniunea« din vorbă, părea că nu mai are încredere și tragere de inimă spre ea. Stătuseră cam mult statutele pe la ministru, încât li-se urîseră unora a mai aștepta după înființarea de fapt, și când li-s'a vestit că sînt statutele întărite, nu mai voiau să se scrie de membri! Așa că aceea ce se putea începe prin Iunie, în urma acestei codiri a poporului de a intra în însoțire, s'a putut abia prin Septemvrie. Și și atunci cum? Așa că conducătorii »Reuniunii« înțelegînd aceste nedumeriri și codirea ce pare că s'a prefăcut oamenilor noștri în sânge, când e vorbă să-i aduni în jurul unui nou așezămînt, s'au purtat cu îngăduință și răbdare, ba în urmă a hotărît începerea lucrării Reuniunii, chiar și cu o mică lipsă de membri, ce mai era.

După această hotărîre, lăfîndu-se vorba, că de aci încolo cine va muri dintre membri, capătă deja ajutor, au început ear' a se mai înscrie, așa că azi, când »Reuniunea« de fapt își începe lucrarea, dănd un ajutor, ea are numărul de membri prescriși de statute, ba chiar peste acel număr (300)!

Le pomem aceste numai în scop de învățătură. »Voește și vei putea!« Noi am voi să înființăm această întovărire pentru a se ajuta creștin pe creștin la trista întemplantare a morții, și — am putut! Mulți își perduseră răbdarea, încât primeau cu neîncredere cuvintele noastre dumeritoare, dar' eată nu aveau temeiul la aceasta: nici un an nu s'a împlinit dela întâii pași făcuți cu hotărîre și cu bun gând, și eată dorința întemeietorilor întrupată!

Să vom numai, și multe încă vom putea, bune și frumoase!

Tot — din păcatele noastre!

Avem durerea de-a putea scoate ear' la iveală un lucru, pe care trebuie să-l creștăm la răvașul negru, al păcatelor noastre.

E vorbă de un preot, care nu știe ce va să zică a ținea cu tărie la curățenia numelor noastre naționale, ci, ca pe un lucru de nimic, le părăsește de bunăvoie și le dă pe unghirie, de par'că es din cancelaria cutărui Ehesy ori Üresfejűy venit de pe pustă și așezat în mijlocul satului drept ciuhă patriotică!

Eată anume ce ni-se scrie:

Balomir, Oct. 1897

Domnule Redactor,

Înfățișându-se la mine tînerul Ioan Mănciu din parochia mea, cu alăturatul act oficios, pentru a se face vesturile prescrise în cauza căsătoriei sale, subscrisul i-am respins rugarea, cu vorba că, precum știu eu, pe dinsul îl chiamă Ioan Mănciu, ear' nu Măncs János, și i-am îndrumat să-mi aducă alt act.

Dar' tot cu acesta mi-a venit și a doua-oară.

Pentru a nu-i strica pasul căsătoriei, l-am primit și așa, dar' când poporul a auzit în biserică de »Măncs János«, au rămas toți uimiți, neștiind cine este această persoană?

Rog dar' pe dl paroch Iosif Pop din Homorod, ca altă-dată să nu mai schimbe numele de botez ce l'a primit omul la început, ci să-l scrie așa cum l'a primit la sf. botez!

Destul că astăzi ni-l schimbă alții și fără voe, cel puțin noi să rămănem neclintii dela obiceiul străbun!

Nu-i fie rușine dlui preot a scrie un nume românesc, că doar' și dinsul e Român.

Nicolau Suciu,
paroch gr.-or.

Eată documentul pe care dl preot Pop din Homorod l'a dat tînerului ce voia să se căsătorească:

Nr. 25—1897.

Onorat oficiu parochial gr.-or. în Balomir.

După-ce tînerul Măncs János, de religiunea gr.-ort. din parochia Balomir, a incredințat pe fecioara Făurar Maria din parochia Homorod aparținătoare de relig. gr.-cat., acel oficiu este îndreptătit a împlini cele 3 promulgațiuni, că așa la timpul hotărît de a primi binecuvîntarea, să se arete împedecămintele ivite recerute la actul împlinit.

Dat Homorod 1897 Octobre 10-lea.

(L. S.) Pop Iosif m. p.,
paroch gr.-cat.

Este foarte regretabil ceea-ce dl preot gr.-cat. Pop din Homorod face!

Punînd cazul că ar fi primit un document dela un notar maghiar ori altă cancelarie maghiară, unde numele tînerului era scris așa, ba punînd cazul că l'a întrebă pe tînerul însuși cum îl chiamă, și el, din prostie ori creștere rea, i-ar fi spus »Măncs János«, d-sa avea datoria să nu voiască să scrie așa și în documentul românesc, ci să traducă din documentul unguresc, ori să lumineze pe neînțelegetorul tîner, ear' în documentul ce el, ca preot român și oficiu parochial, îl dă, să scrie româneste numele Românului!

Ba chiar Ungur să fie străinul ce ia o fiică a confesiunii lui, numai porecla să i-o lase neatinsă, numele de botez însă să i-l scrie româneste!

De altfel «plăcerea» Sfinției Sale pentru a o da pe «domnie», pe Ungurie, se vede și din subscrieri. Românește se subscrie Iosif Pop, nu Pop Iosif, și se zice Homorod, în 10 Octombrie 1897, nu — »Homorod 1897 October 10-lea», Asta e curată traducere de pe Ungurescul: „Homorod, 1897 október 10-én”.

E ridicol, dar și primejdios în același timp, și noi, vestejind după cuviință astfel de începuturi, rugăm pe cei cu inimă și minte românească, să ne ferească de rușini ca cea pe care a săvârșit-o și parochul gr.-cat. Pop dela Homorod prin documentul de mai sus și altele ce-o mai fi făcând de acest fel!

Congresul național bisericesc.

În ședința a 6-a deputatul Dr. P. Span a propus, că împlinindu-se în 1898 25 de ani dela moartea fericitului Arhiepiscop Andreiu Baron de Șaguna, pe ziua de 16 Iunie 1898, în întreaga provincie metropolitană să se ție o sărbătoare bisericească comemorativă, vrednică de marele bărbat.

Deputatul Dr. P. Ionescu a propus să se aducă hotărâre, ca vedușele după învățătorii dela școlile confesionale gr.-or. să rămână jumătate de an în cuartir și în folosința salariului învățătoresc întreg.

Deputatul Dr. E. Cristea a propus ca sf. sinod arhieresc să iee măsuri ca preoții la toate serviciile bisericești, să se ducă în reverenți, și numai când nu-s în serviciu, să poată umbla în alte haine, laicești.

În ședința a 7-a între alte multe, s'a revenit asupra chestiei predicării în biserică, chestie ce fusese adusă înainte și în sinodul din anul curent. S'a propus ca cel puțin de 2—3 ori pe an fiecare preot să fie îndatorat a ținea predici în biserică.

Peste propunerea deputatului V. Mangra, din ședința a 5-a, de-a se înainta M. Sale un Memorand pentru scoaterea din viață a legilor politice bisericești, — s'a trecut la «ordinea zilei».

O altă propunere a părintelui Mangra, ca congresul să-și arete părerea asupra primirii și împărțirii ajutorului de stat, cum ea azi se face, — a ridicat o discuție foarte lungă, la care au luat parte: P. Rotariu, raportorul comisiei bisericești, V. Mangra, Exc. S. Metropolitanul, P. Cosma, N. Măneșuț, R. Ciorogariu, Ign. Papp, Dr. P. Span, N. Zigre, Al. Mocsonyi, V. Damian, I. A. de Preda, T. Barzu, G. Ardelean, etc. Dăm în fruntea

foii o spicuire din cele ce le-au rostit acești domni.

Privitor la sărbătura de 25 de ani dela moartea Metropolitanului Șaguna, propusă în ședința a 6-a, s'a hotărât, ca afacerea să fie încredințată consistorului metropolitan spre a hotărâi ziua sărbării.

În ședința a 8-a, s'a adus la cunoștință, că îngrijitorii marelui fundațiunii Gojdu, au de gând ca, în loc să mai dea cum azi dau, câteva mii ca stipendii la an, să înființeze în Budapesta un internat pentru universitarii români, în care chip ar putea cu mult mai mulți tineri să aibă folos de ajutorul acestei fundațiuni, decum astăzi au.

În ședința a 9-a s'a împărțit votul sinodului episcopesc asupra cauzei arhimandritului Goldiș dela Orade. Sf. Arhiepiscopul i-au cerut arhimandritului «liberal» lămuriri. Și același om, care în gură mare a preamărit în ajunul alegerilor pe guvernul unguresc de azi și «politica» lui, în fața mai marilor sei archiereși a declarat că... n'a consimțit nici-odată la aducerea legilor politice bisericești, ci a fost și rămâne și pe viitor în ce privește acele legi, solidar cu ținuta autorităților noastre bisericești.

În urma acestei declarațiuni sinodul episcopesc: Exc. S. Metr. Miron, Episcopii Meșianu și Popea și arhimandritii Dr. Pușcariu și F. Musta, și-a redactat votul seu astfel:

„Sinodul episcopesc declară pe numitul arhimandrit de justificat în ceea ce privește în esențial ținuta lui bisericească; ia însă în nume de rău aceluiași arhimandrit, că vorbirea sa de program, divulgată mai apoi prin ziare, o a ținut în termeni nu destul de clari, cari admit diferite interpretări, și cari luați în sens contrar cu declarațiunea sa de acum, a provocat în publicul nostru bisericesc resentimente și chiar indignațiune generală; deasemenea i-se ia în nume de rău, că în vederea resensului public n'a grăbit să rectifice opiniunea publică revoltată în contra sa, și mai ales, că nu s'a justificat înaintea superiorității sale bisericești îndată-ce i-s'a oferit ocaziune de a o putea face aceasta”.

Venită dela un for așa de înalt ca sinodul arhieresc, cari totdeauna își cumpănesc cuvintele lor: votul acesta deși cruțător, este o osândire în toată forma, o lăpdăre din mijlocul lor, a arhimandritului Goldiș, pentru păcatul seu urit național.

Raportându-se asupra administrării fondului Gojdu, s'a băgat de unii deputați de vină, că se dau uneori stipendii la fii de bogăți, ear' alții săraci rămân fără ajutor, alții se ajută câte unul

care după-ace a isprăvit, se lapădă frumușel de neamul cu ajutorul căruia a învățat! Se făgăduiește o mai aspră luare la socoteală a celor-ce vor primi ajutoare.

„Din păcatele noastre”.

— O întimpinare —

Câmpuri-Surduc, la 7 Oct. 1897.

Dle Redactor,

În o corespondență din Dobra în Nr. 41 al «Revistei» între altele se atinge chestia dela noi, la care deocamdată îmi iau voce, cunoscând lucrurile mai de aproape, a da unele deslușiri onoratului public.

Se zice acolo, că Dobrenii, aci vrea să înțeleagă pe toți, până într'unul, cu toate-că numai singur corespondentul va fi, — s'au înțeles cu «frații» din Câmpuri-Surduc, cari au trecut la gr.-catolici, să fie împreună un trup gr.-cat. Treaba dumnealor. Eu descriu lucrul dela noi.

Comuna noastră e împărțită în două, Câmpuri și Câmpuri-Surduc, și la-olaltă au format o comună bisericească.

S'a făcut pornire cam prin anul 1887, ca să se zidească o biserică nouă, căci despre cea veche putem zici că nu-i.

Parochienii din Câmpuri voiau să se facă biserică cea nouă și pompoasă pe niște prăpastii de dealuri, unde nu o ved numai lupii, și unde, după părerea oamenilor de specialitate, nu ar fi trainică, ci după vre-o câțiva ani ar crepa zidul și ar fi primejduită toată clădirea, ear' cei din jos, din Câmpuri-Surduc, stăruiau să se edifice lângă drumul de țară, la vederea minunată de pe drumul ferat; dar' și din socotințe materiale se cerea s'o zidim lângă drum: ca să fie oamenii scutiți de cărușiturile cele prea grele de a scoate tot dela Murăș la deal năsip și apă, ceea-ce le-ar fi mărit cheltuiala zădarnică cu cel puțin trei mii floreni!

Așa unii voiau una, alții alta, până-ce oameni pricepători au trebuit să întrevină, dându-și părerea, și de aceea am trebuit să ne ținem.

Vine acuma partea comunei Câmpuri și e nemulțumită! Greco-catolicii (uniții) au simțit așa, și haid cu fel și fel de descurageri și spărieturi asupra lor, amăgindu-i că dacă se dau uniți, nu vor plăti nici dare atâta, ear' aruncă nici decăt, și că lor le va face «impărăția» biserică, fără de nici o cheltuială, și vor face rugare la minister și nici copiii la școală nu vor trebui să-și mai dea vre-o câțiva ani, și altele de acestea!.

La sărmăni și neînvingători oameni acestea le-au plăcut, și pe lângă toate desmintirile noastre, partea numită Câmpuri, situată pe niște virfuri de dealuri sterpe, au trecut la

„sfânta unire”, afară de cei mai cuminți și mai bravi dintre ei, cari nici azi nu voesc cu nici un preț să-și lapede legea lor străveche!

Ceștialați din jos s'au apucat cu mare înșufletire de lucru, și amenință pe cei lăpădați, că napoi nici să nu se mai întoarcă! Cu toate acestea până acum s'au întors șapte familii, rugându-se de iertare de ceștialați, pentru greșala lor.

Judece acum creștinul bun pricina dela noi, că noi ne-am trudit a scoate bietul popor din cenușe și să-și apropiem de lumină, dar' o parte nededată cu sclipirea luminei a sărit în noroiu!.. Acum cei cu «sf. unire» umblă să-și facă o baracă din margini de scândură, drept «biserica», căci, bagseamă «impărăția» nu vrea!..

Ai noștri? Cu înșufletire mare lucrează la mărșălașul Sion, noua biserică, ca și care mai frumoasă nu cred să fie pe cuprinsul comitatului nostru, și la care foarte mulți creștini și-au dat obolul lor până acum, ceea-ce încă ne-a încurajat mult.

Vedeți, fraților români, la ce ne împinge patima urtă și mai ales lăcomia de câștigat «credincioși» a fraților noștri. Dacă la o școală se trimite un învățător bun calificat, după cum rîndue legea, oamenii sunt «nemulțumiți», că «nu le trebuie domni», și dacă vine, apoi — se dau «uniți». Noi ne trudim să ne facem biserică și școală cinstită, cei cu «Sf. unia» vin pe sub ascuns de ațîță poporul să-și lapede legea și să se desbine în două.

De astă-dată mă mărginesc numai la aceste deslușiri, însă la vremea sa, se vor da la lumină toate intrigile, dela loc mai competent, arătându-se în chipul convenit firele acestor intrigi dela noi, și chiar și vrednicile(?) persoane.

Sântem siliți la asta, și nu avem ce face, dacă lucrurile de acestea se mai pot și azi întempla între noi, — «din păcatele noastre»...

Longin Popa,
învățător.

Fapte!

Văzând soarta mult cercatului nostru popor român, dă-mi voce, dle Redactor, să iau și eu peana și să-și arăt părerea, în fața stărilor de lucruri de azi. Dușmanii noștri de moarte sunt îmbuibăți, amețiți. Căci deoparte capetele încoronate călătoresc la Pesta, și ei, amăgiți de visuri fără rost și în veci neisprăvitoare, își ies din piele, încât încep earăși a nu mai cunoaște împrejurul lor alte seminții de om, fără numai Maghiari împințenați și în «diszmagyar»!.. De altă parte comitetul național după sentința de moarte ce i-a dat-o guvernul, așa se vede că nu se va mai reculege nici când. Și cei chemați ai noștri nu mai voesc a ieși din amorțală, ci stau par'că cu toții și așteaptă ca alții să lucreze și alții să ne facă nouă cale și să ne mijlocească dreptate! Ear' ei văzându-ne im-

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

„Iubire”.

Ca doi străini ce astăzi
Se ved întâia-oară:
Ea «domnule» îmi spune
Eu dînsi «domnișoară»...

De-s singur, plâng de dorul
Privirilor frumoase,
Dar' între noi — e vorba
De «lucruri serioase»,

De par'că nici-odată
Nu ne-am cerut nimica:
Ea stă nepăsătoare
Eu îmi înăbuș frica.

Îi spun în cântec: «dragă» —
Ear' de-o 'ntălesc în stradă,
Plec fruntea cu sfială
Roșind să nu 'mi-o vadă.

Fac innuri din figura-i,
Și 'n viers îi schimb cuvântul:
Știu eu dacă vr'odată
Ea îmi cetește cântul?..

Ea «domnule» îmi spune,
Eu dînsi: «domnișoară»,
Ca doi străini ce astăzi
Se ved întâia-oară...

Tristis.

Dumnezeu și Sf. Petru.

— Poveste de carnaval și... de zilele noastre! —

Odată Sf. Petru pășește înaintea lui D-zeu și îi zice:

Lasă-mă, Doamne, să mă cobor odată pe pământ, ca să-și petrec cu prietenii mei și să-și alung puțin neplăcerile. Și așa acolo jos e tocmai acum carnavalul (fărșangul).

— Te las, zise D-zeu, pe timp de o săptămână, dar' la timpul hotărât să te întorci negreșit.

Și se coborî Petru pe pământ la prietenii sei, cari l-au primit foarte bucuroși. Și îl conduseră prietenii la vin și joc, și de atâtea bucurii și plăceri l-au împărțit, încât Petru era mai să-și uite de cer. Numai peste o săptămână s'a întors, când după atâta taraboiu, îl durea rău capul.

Dumnezeu îl primi cu blândețe și pășind înaintea lui Petru îi zice:

— Pentru ce vii așa târziu?

— Ah, Domnul meu, răspunde Petru, am fost foarte veseli. Au fost de toate: vin,

poame și mîncări; veselie, muzică și joc; pe pământ a domnit mare bucurie și era p'aci să uit că trebuie să părăsesc «raiul pămîntesc».

— Ei bine, Petre, zice Domnul, acum spune-mi tu că acei oameni în bunăstarea lor, în belșugul în ale mîncărilor și beuturilor, ce cu mîna bogată le-am dăruit, adusu-și-au ei aminte și de mine?

— Doamne, răspunde Petru, peste tot locul, pe unde am umblat pe pământ, zeu nici un singur om nu se gîndea la Tine, chiar numai femeia aceea bătrînă, a cărei casă și cuprinsuri i-le-a potopit focul, numai ea se ruga Ție cu lacrimi.

— Acum dar' Petre, vezi și mergi ear' la porțile raiului și le păzește sirguincios, ca și până acum.

Urmînd alt carnaval, Petru își cere eară slobozenie pe o lună, aducendu-și aminte de ceea din anul trecut. Dumnezeu îi dă slobozenia cerută.

Coborîndu-se spre pământ, Petru gîndea în sine: o să-și petrec eară câteva luni între prietenii mei, și nici n'o să mă întorc așa iute...

Dar' ce să vezi? Pe pământ toate le află altcum: vinul, poamele, bucatele nu erau nicăiri, săracii pămînteni mureau de foame. Răsboiu, primejdie de moarte îi amenința, răpîri, ucideri... părjol pretutindenea! Nu-și

petrecea nimenea, ci fiecare sta închis în casă și își trecea timpul în plînsuri și oftări.

Astfel Petru după trei zile se întoarce supărat la cer.

Dumnezeu primindu-l cu blîndețe îi zise:

— Ei bine, Petre, dar' așa curînd? Ce-i asta, că anul trecut n'ai venit o lună întreagă?

Și-i povestește Petru lui Dumnezeu căt de săraci sînt acum pămîntenii, ce lipsă și întristare e acolo peste tot locul!

Ear' în urmă îi zice Dumnezeu:

— Acum cugetă oamenii la mine, Petre? Ear' acesta-i zice:

— De dimineața până seara și de seara până dimineața, neîntrerupt se roagă Ție Doamne! Te rog și eu să-ți conțenești mînia, căci Te roagă cu multă supunere și milă!..

Și-i răspunde D-zeu: Ascultă Petre! Dacă îmi deschid mîna milostivă și le dau oamenilor vin, grâu, cu un cuvînt de toate cu prisosință, și pe lângă acestea încă sănătate și zile pacifice, ei își uită cu totul de mine și de binefacerile mele! De aceea căte-odată trebuie să-și ameninț cu moarte, să le trimiț foame și răsboiu, ca să se căiască și să se întoarcă cătră minel!..

Auzind acestea, Petru se întoarce eară la poarta raiului. Trad. de Sabin Saftu.

prăștiți, și nepuși în rinduială, se folosesc de nepăsarea noastră și lucrează din puteri și pe toate căile la ruina noastră. Că până când? și până unde vor ajunge? asta dela înțelepciunea noastră atîrnă, dară până atunci ea se încred și lucrează după rețenul: «Acum ori nici-odată...» se-î nimicim! În fața acestor stări de lucruri, chemare mare ni-se impune să lucrăm și noi într-o apărare a noastră.

Ca să nu ne poată însă nimici, după-ce pe alte cărări acuși nu ne mai putem mișca, opăciți prin ordinele lor păcătoase, trebuie să căutăm chip de a ne închea și a ne deștepta prin alte organe și mijloace, între cari mai potrivite ne sînt azi jurnalele noastre românești, și munca luminătoare, apostolească, a preoților români. Pe aceste două căi cine ne va opăci? Nimenea. Nimenea nu va fi în stare să ne oprească, ca să nu avem și să ne cetim foi românești, și nimenea nu va putea oprî pe preot ca să nu-și lumineze turma lui încredințată. Și dacă se va atinge cineva de preotul propovăduitor, atunci trebuie să știm cu toții, că păharul s'a umplut, răbdarea s'a gătat. Deci la o parte cu nepăsarea și punându-ne pe muncă, să ne zicem: Acum ori nici-odată!

Preoții să fie lumina, conducătorii și apărătorii poporului, în tot locul și în ori-și-ce împrejurări, și bune și rele, mergînd cu neînfrîntă hotărîre spre fînta luminoasă și sus pusă, ca poporul nostru să fie împins înainte pe toate ramurile!

Dacă preoții vor fi întru toate cele arătate la culmea chemării, în 5—10 ani s'ar putea face minuni, atât pe calea culturală, cât și economică și națională cu poporul nostru!

Sentința de înghițire ni-s'a adus de mult și întemplările zilelor din urmă l'a făcut pe dușmanii nostri să se zică: Acum ori nici-odată! Să ne zicem și noi în stringerea rîndurilor pentru împotrivire: Acum ori nici-odată!

Să punem pricinile confessionale la o parte. Să punem mîna pe inimă, să ne aducem aminte că un sînge curge prin vinele noastre, acum ori nici-odată!

Să punem la o parte fala de-a fi unul mai harnic ca celalalt, și cu mic cu mare să ne închegăm, să ne sfătuiim și tot ce e bun și folositor nației noastre să plînuim, și așa *fapte*, nu persoane să ne conducă!

Acum ori nici-odată să se ceară și să se aleagă țările din lînă, prin *fapte* nu prin pismă și codiri rătăcitoase, căci atunci nici nu vor rîde, nici nu vor vedea ei slăbiciunea noastră, eară noi ne vom întări, și — vom învinge!

Jurnalele noastre românești pășind la muncă, la deșteptare, fără de a se mai certa ele între ele, *fapte, fapte, fapte*, să ceară și să pună la cale!

Toți Români, dela vîlădică până la opincă, câți știm ceti, se avem la mînă câte o foaie românească, și din acelea să ne încălzim sufletul și să ne îndemnăm la lucrare.

Preoții să se facă adevărați apostoli ai școlii, să fie ei pretutindenea înșiși *școală!* Ei școală să se facă! De-î la botez, la cununie, la îngropăciune, feștie, examene, în vre-o cale printre popor, la sfînta biserică, ori și unde, preotul școală și ear' școală se ție cu cei din jurul seu! Cu drag să asculte preotul vorbele poporului, și bune și rele. Ce e bun să laude, ce e rău prin vorbe și pilde blînde, adevărate pîrințești, să se trudească a delătura, făcîndu-l pe el, pe poporul însuși să se rușineze de ce e rău, și să se îmbrățișeze ce e bun. (Va urma).

NOUTĂȚI

Nu răspunde? — prin asta răspunde! Am întrebat în numărul nostru 40 de adevărat ori nu că dl protopop gr.-or. al Iliei, *Avram P. Păcurariu*, a ieșit într-o întimpinarea episcopului ungu *Majlath* și l'a tîmăiat și cu o vorbire de «bineventare»? Primim o scrisoare mai lungă, din partea locului, în care între altele ni-se lămurăște de ce adevărat dl protopop al Iliei nu dă răspuns întrebării. Sosită prea tîrziu pentru numărul de față, vom publica-o în numărul viitor, revenind asupra întregii rușinoase întemplieri. Și până atunci însă, părintele protopop *Păcurariu*, să binevoiască a ceti judecările ce le publicăm în fruntea foii, rostite în congresul din Sibiu *asupra vîntătorilor după „ajutoare de stat“...*

În luarea aminte a doamnelor preotese, învățătoare și a tuturor Româncelor harnice, recomandăm apelul ce «Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei» l'a trimis, pe cât am aflat, prin toate comunele, cu rugări și indigitați privitor la o lucrare mai viuă, mai spornică pentru scopurile urmări-te de această Reuniune. Indemnăm și noi cu toată inima, ca apelului bună ascultare să se dea.

Grindină. Sîmbăta trecută, 11/23 Oct., așadar toamna tîrziu, s'a descărcat pe la ora 1 d. a. asupra Orăștiei și jurului, o ploaie cu

grindină, ca în dric de vară! Grindina a căzut aproape un sfert de oră. S'a făcut apoi ear' senin și frumos.

Poporațiunea României. După cele mai noue date numărul locuitorilor României, afară de Dobrogea, este azi de 6,645,023. Adăugîndu-se la aceștia și locuitorii Dobrogei, în număr de 274,575 rezultă, că numărul total al populațiunii României în anul 1897 este în număr rotund de 7 milioane. Din 1859 așadar, și până azi, numărul locuitorilor s'a sporit cu 2,400,000. Această înmulțire mare a populațiunii este a se atribui în mare parte trecerii în țeară în număr mare, de prin țările vecine și cu deosebire din Ardeal.

În chestiunea națională se țin în România acum în fiecare săptămână nouă întruniri. Duminecă a fost una în sala Dacia, conchemată de dl Fleva, fost ministru. El a împins chestia mai pe acutiș, îndreptîndu-o, de încheiere, contra guvernului român, pe care îl judecă vinovat pentru călătoria la Pesta și decorarea marelui dușman al Românilor, *Jeszenszky*. Această nenorocită decorare, asupra căreia nici chiar cei mai apropiați de guvern n'au putut da lămuririle de lipsă, ci azi se spune una, că-i de vină *Bánffy*, că prin înșelăciune l'a pus pe listă, mîne că-i de vină *Goluchowsky* că el a stăruit cu *Bánffy*, fără a spunea regelui Carol cine e *Jeszenszky*, poimîne că de vină e consulul român din Viena de ce n'a dat el, ca Român și credincios regelui seu lămurirea de lipsă, apoi ear' ministrul *Sturdza* de ce n'a denegat darea documentului prin care se îngăduie decoratului purtarea ordinului — a făcut atîta sînge rîu și a ațîțat atîta pe toți Români, cât nu se putea crede la început. Pagubă numai că întrunirile naționale ce se țin, mișcate de această nevrednică decorațiune, se țin tot din privilegiul ei... Dar' de nu era?..

200,000 lei Academiei. N. R. Dani-lescu, născut la 1848 în Fărcădinul-de-sus, de naștere lângă Hațeg, și care din fiu de morar a ajuns la înalte ranguri și oficii în România, și a cărui moarte la Hațeg am vestit-o în numărul nostru trecut, și-a testat averea sa de 200,000 lei, »Academiei Române« din București. Ear' consistorului gr.-cat. din Lugoj, dela care, ca tinăr sîrac, a primit stipendii de s'a ajutat să ajungă ce a ajuns, — a lăsat să i-se dea o sumă de bani, deopotrivă cu suma stipendiilor ce a primit.

Ear' un suflet nobil și vrednic a fi arătat ca model, generațiilor!

Dr. Weigand, învățatul profesor german șicanat de Unguri, publică în foile germane articli amănunțiți asupra celor vîzute și pățite pe aici. Ungurilor numai oameni de omenie nu le zice. Despre Români vorbește cu vîdită plăcere. Într'un articlu, »Treizeci de ciasuri în temnița unguerească«, descriînd cum l'au înhățat Ungurii, despre Români spune între altele:

În întreg poporul românesc domnește un adevărat simțmînt religios, încât »bunul Dumnezeu« este purtat nu numai pe buze, ci în inima fiecărui țeran trăește credința tare, că bunul D-zen îi conduce soarta și-l îndreaptă toate cele spre bine. O încredere în Dumnezeu chiar mișcătoare găsește omul în acest sîrman popor, chinuit, care de aceea și la șerbii Domnului, la preoți, privește cu evlavie dacă ei numai cât decît își împlinesc postul. Totodată găsești și un devotament cătră Dumnezeu, care le ajută de a purta în răbdare suferințele lumii acesteia, la care ei numără înainte de toate dările cele-ce-l storc, apăsările din partea notarilor și chinurile din partea gendarmilor, — căci altfel de sigur, adese-ori s'ar întempla omurii și ucideri.

La tot cazul aci trebuie luat în socotire faptul, că poporul acesta a trăit de veacuri în iobăgie și el nu știe alta, decît să asculte, să facă slujbe »domnilor«; și numai în tinuturile unde Români au fost slugit mai înainte ca grănițeri, în regimente, mai are țeranul încătrva conștiință de sine! etc.

Cununie. Dl *Sabin Safta*, învățător la școala gr.-or. din Romos, își va sîrba Duminecă în 26 Oct. v. (7 Noemvrie n.), cununia cu d-șoara *Maria Botean*, în biserica gr.-or. din Geogaiu-de-jos. Dorim fericire tinerei părechi.

Bunătațea de inimă a ministrului! În vederea anului rău, ministrul a hotărît să șteargă, să ierte, din dare 450,000 fl! populațiunii. Și cu asta se bat în piept ministri naintea dietei, ca cu un mare lucru „de inimă!“ Vorbind despre asta, »*Alkotmány*«, foaie maghiară, zice:

»Pe noi himnul ministrului nu ne duce în rătăcire, căci noi știm ce scamatorie (înșelare a ochilor) e întregă această »ștergere de dare«. Totul e ca și cum aceluia cărui i-au luat pîndra din spate, îi dau napoi un bumb de pe pîndră; ba demulte-ori nici atîta,

căci întregă iertarea stă într'aceea, că șterg acele restanții, care și așa nu se mai pot scoate în nici un chip, dar' o scot ei fără milă și dela bieții păgubiți, dacă numai mai au ceva avere de bătut la doabă!..«

Roada viilor în comitatul nostru, a fost ăștan, după socotelile ce s'au făcut, abia a 8-a parte pe cât fusese anul trecut.

Intru aducere aminte de eroii naționali. La 29 Octomvrie n. s'a desvîlit la *Rösboeni* (în România) un mîndru monument făcut prin subscripțiune între bravii oficeri ai regimentului care poartă gloriosul nume al *Resboenilor*, unde *Stefan-cel-Mare* bătut pe Turci! Monumentul constă din o înaltă piramidă de piatră, în vârful căreia e un uriaș vultur sfîșîind un drapel turcesc! Pe o parte a piramidei e un medalion cu chipul lui *Stefan-cel-Mare*, în bronz. Pe altă parte un chip, cioplit, din bălăie: *Stefan-cel-mare* este călare în mijlocul groazniciei lupte! Programul sîrbării, întocmit de dl V. A. Urechia, președintele asociațiunii subșriitorilor pentru monument, e bogat, și sîrbarea desvîlirii a fost una din cele mai frumoase.

Tauri de Pinzgau. Ministrul regesc de agricultură a dat, din excelentul său de tauri de Pinzgau procurați de el, 50 și comitatului Hunedoarei, cu prețuri scăzute. Cei 50 de tauri sînt împărțiți deja în comitat și anume în cercul *Devei* 10, în al *Geogaiului* 1, al *Hațegului* 14, al *Iliei* 14, al *Puului* 11. Cercul *Orăștiei* care are șef pe »*derék*«-ul *folșogăbiru* *Fodor* n'are lipsă de soiuri mai bune de tauri, cari să mai nobilitize rassa?

O fioroasă nenorocire a avut loc Luni în 25 Oct. în Orăștie. Săvitoarea notarului public, o săcuiancă, vîrsându-se o sticlă de lac în cugnă, a voit, după obiceiul unora, să-l ardă din podele ca să nu rămînă pata, și mirosul rău, dar' mai ales — să nu afle stăpîna. Mulți fac așa, dau foc lacului ori petrolului vîrsat de arde până ved că a ajuns să ardă scîndura, atunci sting și se curăță mai ușor. Nenorocita însă își murdărise și hainele cu lacul și a luat îndată și ea foc, și a ars într'un chip îngrozitor: picioarele, pieptul, mîinile, gătul și fața, toată s'a ars foarte rău, ieșind beșici mari albe pe ele. La țipetele desnădăjduite i'a venit ajutor și a fost stînsă! I-s'a dat grabnic ajutor medical, apoi a fost transportată, fără să știe de sine, la spitalul din loc, unde a doua zi, Marți, a murit între cumplite dureri!

Se caută o sută de mii de nebuni! Am spus și noi la timpul seu, că în locul »*loteriei mici*«, șterse, s'a introdus alta, mai proastă, »*loteria de clasă*«. Asta e mai potrivită a sîraci pe jucătorii la loterie. Vorbind despre noua loterie de clasă, ce e foarte mult vestită prin toate foile și a căreia întăia tragere va fi la 11 Noemvrie, »*Alkotmány*«, ziar serios, face următoarea asemănare: Într'o ladă mare se pun o sută de mii de grăunțe albe, între cari unul este negru. Directorul loteriei de clasă, vine și își zice: plătește 6 fl., eu îți voi lega ochii, ear tu îți vei băga mîna în ladă, și dacă îți vei scoate grăunțele cel negru, capeți o jumătate de milion. (Atîta-i câștigul cel mai mare.) Care nebun va da pentru asta 6 fl.? Și cu toate acestea, direcțiunea loteriei de clasă unguerești, caută o sută de mii de nebuni, pe cari are nădejde să-i și afle până la 11 Noemvrie n. c.l.

Tipografie în temniță. Un gând scrîntit i'a trîsnit prin minte ministrului unguerec de justiție. A înființat în temnița din *Vaș* o tipografie, ca robii, pe lângă alte meșteșuguri, să poată învăța și arta asta! Pîn'acum ci-că au acolo deja vre-o 8 mașini și se tipărește deja o foaie de zi! Așa că robii au ajuns în »plăcuta poziție« de-a ști ei cei dintăi noutățile zilei, mai curînd ca cetățenii liberi, cari numai după-ce robii au cules noutățile și le-au tipărit și le-au pachetat și le-au pus la post, așadar cînd lor le sînt deja vechi, — pot și ei, liberii, să le afle! Al naibii »progres"! Cu vremea o să avem în Ungaria foi ce vor preamări pe ministri ungueri, ai căror editori și tipografi în temnița din *Vaș* și-au învățat meșteșugul.

Paianjen veninos în Ungaria. De curînd a fost prins în Măcău (comitatul *Cenadului*), un paianjen de o mărime neobicînvită și foarte primejdios! Acest fel de paianjen numai în 1892 a început a se arăta întăia-ora în Ungaria. Patria lui este Asia. Mușcăturile lui sînt foarte veninoase, mai ales pentru vite. Se zice, că nu este durere mai cumplită, ca durerea pricinuită de mușcăturile acestui paianjen. O vită mușcată de el, pierе în câteva ciasuri. E mare temere, nu cumva noul paianjen să se încuibeze și la noi.

Sticle de vin din hîrtie. O fabrică franceză a aflat modul de a scuti sticlele de vin

în contra spargerii, ce pe lângă împachetare cea mai îngrițită, mai cu seamă pe vapoare sau pe tren, atât de des se întemplă. A tot încercat, până ce a reușit a fabrica o astfel de materie de hîrtie, din care se pot turna vase întocmai ca sticlele de vin, dar' care au buna însușire că nu se sparg. În curînd ele vor fi date în folosința economiei casnice.

Plata oficerilor se mărește. Ministerul de războiu a luat în budget (la cheltueli) pen-anul viitor cu 5—6 milioane mai mult, din care are să opere urcările ce are de gînd să facă în plata oficerilor.

AMICȚIE — DISTRACTIE

Et... Nu e roză mai frumoasă
În astă lume pentru mine,
Nici fîință mai cuminte
Mai presus de tine —

Și dacă zilelor povară
Îmi mai vine ear' aminte,
Mi-o alină-a ta iubire,
Dulcele-ți cuvinte.

Fulger... Ți mulțămesc! Ți-ai mulțami și pe
altă cale, dacă ți-ai ști adresa. Te rog să mi-o
scrii.

Scumpului odor... »Da, vei trăi pe veci de acum
în mine, te-o așezi, duioasă între stele, tovarăș scump
al gîndurilor mele, pustie-mi este vicața, fără tine.»

Sfătuitoarei II. Primit. Milioane de mulțămite!
Ce deosebire între mata și între *Sfătuitoarea I?*
Răspunsul care i-l'am dat se vede că i-a pus pofta
în cuiu de a mai da sfaturi. Mă întreb, că ce m'a
făcut neglijent în corespondența noastră? Nimic alta,
de căl, că am observat că matale totdeauna, mai
ales în »chestia delicată« ești bine și punctuos, infor-
mată. Voi știrici să afli pe acel »raportor«. Dar'
așa-i, că nu greșesc, cînd presupun că acela e de
genul... »femenin? « »Guri rele« sau »babe« sînt și
pe aici destule, deși minunea minunilor, încă nici una
nu e știrbă...
Ucenic.

FEL DE FEL

Flori electrice. În Nicaragua niște călători, oameni de știință, au dat peste o floare necunoscută până acum, care, se vede, e plină de electricitate. Dacă ieși în mînă o ramură a ei, simți un fior, o furnicare, prin mînă, ca și cum ai fi atins o mașină electrică. Asupra busolei, floarea înfrurește deja la depărtare de 6—7 metri, ear' dacă o apropii de floare, acul busolei se va învîrti într'una. În anumite părți ale zilei, puterea ei electrică crește ori scade. Pe la 2 ore d. a. e mai puternică; noaptea apoi scade. În vreme furtunoasă crește mai tare. Floarea au numit-o »*Philolacca electrica*«.

Între doi bărbați, într'un magazin de sticlărie.

— Știi, canele astea de apă sînt grozav de trainice...

— De unde știi?
— De trei ori mi-a dat nevasta în cap cu una și tot nu s'a spart.

POSTA REDACȚIEI.

D-lui N. Gr. în *Fiești*. Bucuros te-am recomanda, dar' nu știm în acest timp cine ar avea lipsă.

Dela

„Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei“.

Avem plăcerea a putea vesti pe cetitorii nostri, că comitetul »*Reuniunii femeilor române*« din comitatul nostru, a luat mai multe hotărîri de însemnătate, prin care crede că va da un avînt mai falnic activității acestei Reuniuni.

În credință că mulți dintre cetitorii nostri, poate n'or fi avînd tocmai limpede știre despre ce e și ce vrea această »Reuniune«, credem că facem un bun lucru lăsînd să urmeze aci *Statutele* însăși ale Reuniunii, din care poate fi bine înțeleasă fînța și scopul ei.

Ear' le, (cu traduceri populare a neologismelor):

Statutele

»*Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei*«

§. 1. Femeile române din comitatul Hunedoarei, constituiesc în înțelesul statulelor de față o Reuniune, care va purta numirea de: »Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei«.

Scopul *Reuniunii* e, în întăia linie: *înțelegerea industriei de casă; ear' într'a doua: ajutorarea fetițelor și veduvelor sărace din acest comitat.*

Reședința Reuniunii este Deva.

§. 2. Scopul și-l ajunge Reuniunea, cu privire la punctul întăiu: 1. *spriginind învăț-*

mântul, cu privire la industria de casă; 2. înființând *atelieri* (mici fabrici, școli) pentru înaintarea industriei de casă; 3. aranjând *exposiții* din când în când cu articlii de industrie de casă; 4. în urmă, *premiind femeii române* din acest comitat, care se vor distinge în industria de casă; — ear' cu privire la punctul al doilea, împărțind ajutoare în bani.

§. 3. Fondul Reuniunii se formează: 1. din contribuțiile (plățile) membrilor; 2. din veniturile petrecerilor și expozițiilor, ce se vor aranja în folosul Reuniunii; 3. din moștenirile și lășământurile ce i-se vor testa, precum și din dăruirile ce i-se vor face, și în urmă; 4. din colectele (adunare de ajutoare) ce se vor întreprinde în folosul ei.

§. 4. Plățile membrilor, moștenirile și lășământurile ce i-se vor testa, precum și dăruirile ce i-se vor face Reuniunii, formează fondul ce nu se va putea atinge, al ei. Toate celelalte venite, precum și 80% din interesele fondului neatingibil, se pot întrebuița spre ajungerea scopului Reuniunii; ear' 20% din interesele acestui fond se capitalizează până-ce fondul va produce un venit curat anual de 1000 fl. v. a. De aci încolo toate interesele fondului se vor putea întrebuița spre ajungerea scopului Reuniunii.

§. 5. Averele Reuniunii se poate așeza spre păstrare: 1. în efecte (hârții) de valoare publice ce pot servi drept cauțiune; 2. în depuneri spre fructificare la institute de bani recunoscute de solide și 3. în astfel de realități (averi nemiscătoare) care se recer spre ajungerea scopului Reuniunii.

§. 6. Membrii Reuniunii sînt: 1. fondatori; 2. ordinari; 3. ajutători și 4. onorari.

Membrii fondatori este fiecare femeie, care plătește odată pentru totdeauna, o sumă de 10 fl. v. a.

Membrii ordinari este fiecare femeie, care plătește la an o taxă de 1 fl. v. a. sau, odată pentru totdeauna, o sumă de 5 floreni v. a.

Membrii ajutători e cel-ce plătește la an cel puțin 50 cruceri.

Corporațiunile încă pot fi membri ajutători.

Membrii ordinari și ajutători, încât s'au obligat la taxe anuale, le răspund pe un an înainte.

§. 7. Membrii onorari îi alege adunarea generală, pe temeiul meritelor (vrednicilor) câștigate pe terenul umanitar și de caritate (binefacere). Ei sînt scutiți de la taxă.

Supușii străini pot fi numai membri ordinari și numai pe lângă încuviințarea ministerului reg. de interne.

§. 8. Membrii fondatori și onorari au dreptul de a alege și de a fi aleși, — și vor hotări în adunările generale ale Reuniunii, ceialți au dreptul de a lua parte la adunările generale ale Reuniunii, însă numai cu vot consultativ (sfătuitor).

§. 9. Calitatea de membru al Reuniunii înceată: 1. prin moarte; 2. prin nerăspunderea taxelor și 3. prin repășiri de bunăvoie.

§. 10. Lucrările Reuniunii le conduce: 1. adunarea generală; 2. comitetul și 3. presiul.

§. 11. «Reuniunea» va ținea în fiecare an o adunare generală ordinară. Cerînd împregiurările, ori 20 de membri cu vot hotărîtor, se pot ținea și adunări generale extraordinare.

Adunările generale ale Reuniunii se vor putea ține numai în reședință.

§. 12. Lucrările adunării generale sînt: 1. a pune în lucrare scopul Reuniunii; 2. a stabili budgetul; 3. a revedea raționările și a da absolutul comitetului; 4. a pertracta obiectele subșternute din partea comitetului și propunerile făcute din partea membrilor; 5. a stabili regulamentul pentru lucrările din lăuntru ale comitetului; 6. a alege comitetul și bărbații de încredere; 7. a alege membri onorari; 8. a schimba statutele și 9. a hotări asupra desființării Reuniunii.

§. 13. Hotărîri cu putere, se pot lua numai cu majoritatea voturilor celor de față. Tot astfel se fac și alegerile.

§. 14. Protocolul adunării generale se verifică de către o comisie, aleasă de însași adunarea spre acest scop.

(Va urma.)

Știri literare.

„*Duioase*“ e numele unui nou volum de poezii, ce vor apare în curînd la București, datorite tinărului poet *Radu D. Rosetti*, bine cunoscut și cetitorilor noștri din drăgălașele poezii ce am reprodus din când în când dela densul.

„*Spre moarte*“ va fi titlul unui volum de nuvele ce le tipărește duiosul poet *Ludovic Dauș*, la București. Judecînd după volumul seu de poezii, pline de observații fine și mișcătoare, ca o privire în apus de soare sau în adânci depărtări în cari se perde o rază lucitoare, priveliști favorite poetului Dauș, — avem bune nădejdi că volumul II. va fi ceva bun de tot. Vom da, la timpul seu, seamă despre el, precum și despre cele de mai sus, îndată ce vom ajunge a le avea.

„*Secunda*“, volum de poezii ce urmează volumului „*Prima*“, apare la București, din peana dlui Haralamb Lecca. Volumul prim „*Prima*“ are prefață de B. Hașdeu, și dl Hașdeu lega, pe temeiul volumului prim, frumoase nădejdi, că volumul II. va fi ceva bun de tot. Vom da, la timpul seu, seamă despre el, precum și despre cele de mai sus, îndată ce vom ajunge a le avea.

„*Călimdarul poporului*“, cel mai ieftin călimdar românesc, întocmit pentru poporul țeran dela noi, a apărut și se poate căpăta dela „*Tipografia*“ din Sibiu.

„*Biblioteca autorilor clasici*“. Hărnică librărie editoare, *Carol Müller*, din București, în companie acum cu *Storck*, sub firma „*Müller et Storck*“, a hotărît o nouă întreprindere literară, de mare folos, negreșit: să tipărească anume, pe autorii clasici în ediție ieftină, traduși românește. Aflăm că au apărut deja doi numeri: 1. «*Metamorfosele*» lui *Ovidiu*, traducere cu notițe literare, istorice, geografice și mitologice; nr. 2: «*Despre prietenie*» de *Cicero*.

Felicitînd pe editorul «*Bibliotecii pentru toți*» pentru noua întreprindere folositoare în care a intrat, îi dorim succes strălucit.

„*Manual pentru usul necroscopierii comunale*“ de *Dr. Ștefan Erdélyi*, Dr. de filosofie, Dr. de medicină, Dr. de Chirurgie, magistru de obstetrică, profesor aprobat de igienă pentru școalele medii, medic al orașului Orăștie, medic al cercului sanitar din Bînținți, și dentist.

Volumul avisat de noi în Nr. 16 al «*Revistei*» din ăstan, că s'a pus sub tipar, *manualul îndreptar pentru „inspectorii de morți“* (necroscopii) de prin comune, — a eșit deja de sub tipar la institutul tipografic „*Minerva*“ din Orăștie.

Cuprinde pe 120 pagini toate îndrumările de cari are lipsă un necroscop comun, și la urmă sînt adause și mustrele în ce chip după cari forme ținîndu-se, are necroscopul să și facă înștiințările și atestatele ce le dă.

Recomandăm cu căldură «*inspectorilor de morți*» (necroscopilor) români de prin comune, această cărtică, pe care dl *Dr. Ștefan Erdélyi*, medic ce de 20 de ani stă în serviciu public, avînd mereu de lucru cu necroscopii comunali, și ca atare cunoscîndu-le toate trebuințele, a întocmit-o așa ca ei să afe în ea îndrumare la ori-ce lucru ce ar dori să-l știe pentru slujba lor. Se poate căpăta dela autor în Orăștie.

Un bun abecdar! D-nii inv. I. Moldovan' N. Ștefu, I. Groșorean, P. Vancu și N. Boscaiu din Arad și giurul Aradului, au scos de sub tipar săptămîna trecută un *nou abecdar* românesc pentru școalele populare, care este superior doar tuturor abecdelor de până acum. Este întocmit în chip independent de modelele celor de până aci și așa frumos purcezend dela cunoscut la necunoscut, dela simplu la mai greu, că pare foarte ușor de ntrodus prin el pe copii în cetire și scriere. și se poate avea dela „*Tribuna Poporului*“ în Arad.

D-nii învățători să nu întarzie a face cunoștința noului abecdar. Poate o să le câștige mai curînd plăcerea decât cele folosite până acum.

CALINDARUL SĂPTĂMĂNEI

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimdarul nou
Dumin.	4-a a lui Luca (21 d. Rus.), gl. 3. v. 9.	
Dum.	19 Pr. Ioil	31 Wolfgang
Luni	20 M. Artemie	1 Nov. T. S.
Marti	21 C. Ilarion	2 Pom. Rep.
Merc.	22 P. Averchie	3 Hubert
Joi	23 Iacob fr. D.	4 Carol
Vineri	24 M. Areta	5 Emeric
Sămb.	25 M. Marciau	6 Leonard

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu.

Intreprinzător român!

Subscrisul am onoare a face cunoscut onoratului public român, îndeosebi însă onoratelor comitete bisericesti și școlare din comitatul Hunedoarei, că iau în întreprindere și îndeplinesc zidiri de

Case, școale și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri cât se poate de cinstite, ușoare.

La trebuință gătesc însumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoasele școli din comunele *Romos, Romosel, Balomir, etc.* în Orăștie: școala catolică, asilele de copii, sinagoga evreilor, sala de gimnastică a colegiului etc., ear' acum am în întreprindere biserica din *Beriu* și cea din *Cămpuri-Surdac*, și alte edificări.

Recomandîndu-mă binevoitoarei atențiuni a publicului nostru și din alte părți, semnez cu multă stimă

(164) 12—15

Nicolae Părău,
edificator, în Orăștie.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(196) 22—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5¹/₂, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
- 5) arîndează și exarîndează realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

La institut se mai află 500 acții proprii, puse în vindere conform Prospectului staverit de Direcțiunea institutului sub Nr. 68/1897,

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, în Iunie 1897.

Direcțiunea.

ATELIER de TEMPLAR

Drumul țerii Nr. 3.
Casa proprie.

DEPOSIT DE OBIECTE FUNEBRALE!

Subscrisul îmi iau voce să atrag binevoitoarea luare aminte a unor public din Orăștie și jur, asupra bogatului meu magazin cu tot felul de

Mobile de casă

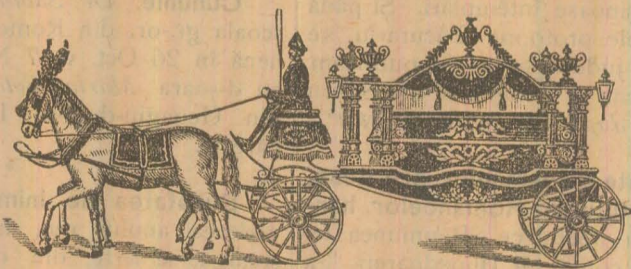
precum: scaune, paturi, mese, dulapuri, canapele, etc. ce se află totdeauna gata, ori, la dorință, se gătesc după plac și în grabă!

Îmi recomand mai departe

Depositul de lucruri trebuincioase la înmormântări,

precum: sicriuri,

de aramă, nuc, goron și de brad, pompoase ori simple;

cruci, cununi de mort, și toate pânzele de lipsă!

Sînt 19 ani decînd am aceste bogate magazine, în casele mele proprii (drumul țerii Nr. 3), ear' acum le-am arangeat și îmbogățit de nou și temeinic Rugînd onoratul public pentru numeroase comande, îi promit lucru bun cu prețuri foarte ieftine!

George Brassai

(145) 13—15

măsar.